

APUVÄLINEPROSESSI JA LIIKKUMISEN APUVÄLINEET

Katja Kangas

Apuvälinepalvelut

- Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperiaatteet uudistettu 2018 -> Kymsoten linjaukset perustuvat näihin.
- Apuvälinepalvelut määritelty kansanterveyslaissa ja erikoissairaanhoidolaissa
- Apuvälinepalvelut perustuvat aina YKSILÖLLISEEN TARVEHARKINTAAN
- Tulee perustua yksilölliseen hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan (asiakassuunnitelma)
- Apuvälineiden tarkoitus korjata sairauden tai vamman aiheuttamaan toimintakyvyn ongelmaa, niin että asiakas selviytyy päivittäisistä toimistaan
- Apuvälinepalvelut järjestettävä niin, että asiakkaat saavat palvelut tasapuolisesti asuinkunnasta riippumatta oikea-aikaisesti ja tehokkaasti

- Apuvälinepalvelujen lähtökohtana on tarvitsijan ja apuvälinealan asiantuntijan yhdessä toteama tarve
- Lähtökohtana myös ASIAKASLÄHTÖISYYS, TOIMINTAKYKY, SUORIUTUMINEN JA OSALLISTUMINEN

Apuvälineprosessi

- Edellyttää osaamista mm. toimintakyvyn arvioinnista, apuvälineistä ja apuvälinepalvelujärjestelmästä
- Apuvälineen luovuttajalla tulee olla riittävä apuvälineosaaminen
  - -> luovuttaja osaa säätää apuvälineen käyttäjälle sopivaksi, ohjeistaa sen käytössä sekä arvioida, että luovutettavassa apuvälineessä on käyttäjän tarvitsemat lisävarusteet

Apuvälineprosessin vastuunjako

- **Apuvälineen luovuttajan vastuu:**
  - -Tarkistaa, että apuväline on käyttäjälleen turvallinen ja oikein valittu
  - -Opastaa ja ohjata apuvälineen oikeassa käytössä
  - -Selvittää eri osapuolten vastuut ja luovuttamisen perusteet
  - -Ohjeistaa toimintakäytäntö ja yhteystiedot apuvälineen käyttöön ja huoltoon liittyvissä tilanteissa
  - -Tulostaa tietojärjestelmästä lainaussopimus

Vastuunjako jatkuu...

- **Apuvälineen käyttäjän vastuu:**

- -Käyttää apuvälinettä käyttöohjeissa tai käytönopetuksessa annettujen ohjeiden mukaisesti
- -Apuvälineen päivittäinen puhdistus ja ylläpito
- -Palauttaa apuväline puhdistettuna, kun käyttötarvetta ei enää ole tai lainaussopimus päättyy
- -Ottaa yhteyttä luovuttavaan tahoon, mikäli apuvälineen käytöstä on kysyttävää tai kun apuvälineessä on huolto/korjaustarvetta
- -Kuljetus on ensisijaisesti asiakkaan vastuulla paitsi kooltaan suurempien ja painavampien apuvälineiden (esim. sairaalasänky, sähköpyörätuoli) kuljetuksesta vastaa terveydenhuolto

Käsitteitä:

- Määräaikainen laina:
  - Apuvälineen käyttötarve on väliaikainen, esim. murtuma, leikkaus, sairaus.
- Toistaiseksi voimassa oleva laina:
  - Apuvälineen käyttötarve on pitkäaikainen tai jatkuva, esim. etenevä sairaus, iäkäs hlö, pysyvä liikuntarajoitus
- Omaksi luovutettava apuväline:
  - Henkilökohtaiset apuvälineet kuten esim. peruukit tai proteesit luovutetaan omiksi eikä niitä palauteta
- Kaksoiskappale:
  - Esimerkkinä rollaattori ulko- ja sisäkäyttöön, suihkutuoli esim. kahteen asuntoon

Kymsoten apuvälinepalvelut

- Perusterveydenhuollon apuvälineet:
  - Kyynäsauvat
  - Rollaattorit
  - Suihkutuolit
  - WC-istuimet
  - Peruspyörätuolit
- Erikoissairaanhoidon apuvälineet:
  - Sähköiset kotihoitosängyt
  - Nosto- ja siirtolaitteet
  - Sähköpyörätuolit
  - Painehaavapatjat

Pyörätuoli

- Aktiivituoli vai passiivinen käyttäjä
- Yhdellä vai kahdella kädellä kelattava
- Kaatuma-esteet
- Jalkalaudat
- Istuintyyny
- Jarrut
- Tuolin leveys – asiakkaan elinympäristö
- Erilaiset tuolit (esim. geriatrinen tuoli)
- <https://youtu.be/MSflctX-7FY>
- <https://youtu.be/Q2gNfCOsuaU>

Rollaattori

- Minkälainen elinympäristö (maaseutu/kaupunki)
- Pieni- vai isopyöräinen
- Asuintilojen koko
- Huomioi säädöt
- Jarrut
- Muita: reumarollaattori
- <https://www.youtube.com/watch?v=2XrH3Mm2K24>
- <https://youtu.be/PaGD81vgWx4>
- <https://youtu.be/BL0Ez2fNd3A>

Esteettömyys

- Esken videot:
- <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/esteettomyyskeskus-eske/esken-videot>